

והם מגדילים את הקושי הטכני והמבצעי גם-יחד. זמן רב דרוש עתה לפיתוח תחילה של ציוד-לחימה — ולקליטתו, לאחר-מכן: — הן מהבחינה הטכנית והן מהבחינה המבצעית; ויחד עם זאת, הרי מהירות התיישנותו של הציוד גדלה אף היא בקצב מוגבר. אלה הם גורמים אשר השפעתם "מקפיצה" את תקציבי-הבטחון של מדינות בצורה חריפה-ביותר. וככל שנעשה הציוד מורכב-יותר, כן גובר ההכרח ביסוד מוגדל של אנשי-קבע בצבא.

ישנה אולי בדורנו סכנה שנתעלם מגורם אשר יתכן שהוא החשוב-ביותר — גורם כוח-האדם, אשר הוא-הוא המפתח אל לבי-לבה של הבעיה. כי, בסופו-של-חשבון, הרי לא איכות הציוד היא המנצחת, כי אם איכותו של כוח-האדם המפעיל אותו ציוד, משוכלל-יותר או משוכלל-קצת-פחות.

אך הצגת מכלול-בעיות זה כשלעצמו, וניתוח הגורמים המשפיעים על פתרונו — אין די בהם. נדרשת גם הסתגלות הלוחם לצרכיו ודרכיו של אורח-הלחימה הצפוי. כי הכרחי שתהיה זהות בין מנטליות הלוחם ובין ה"מנטליות" המשתמעת מאמצעי-הלחימה — באופן שהמחשב המבצעי והאסטרטגי — וכן זה המנהלתי והארגוני — יוכלו באמת לאפשר את השגת העליונות. ומכאן גם ההכרח לבטא צורך זה אף בתחום הארגוני. השאיפה ההכרחית להשגת מלוא-אפקט-ההשמדה האפשרי של הציוד המופעל; ועובדת היותו מורכב-ביותר, ויקר עד-מאוד הן בהשקעות-היסוד והן בהוצאות-האחזקה — שנים אלה לא רק מחייבים שהשליטה על הפעולות תהיה יותר ויותר בדרג גבוהה-הולך, אלא אף מחייבים מבנה ארגוני שביסודו מתקרב אל הראייה-הארגונית של כוח אחד ואחיד.

והרי מצויים עוד גורמים המכפילים, לגבי ארצות-רבות, את מימדי-הבעיה. מצבים פוליטיים, ציבוריים-פסיכולוגיים ומוסריים שונים, המתגבשים בשורה של ארצות, מראים לנו כי בשביל מלחמות מסוגים לא-מעטים אמצעי-הלחימה החדשים — בגלל היותם "בלתי-סלקטיביים" ו"סיטוניים" במידה כה מחרידה — אינם עשויים, כנראה, לבוא במקום אמצעי-הלחימה מקובלים. באופן מסתמן איפוא ההכרח, לפחות בשביל מדינות מסוימות, לקיימם אלה לצד אלה: דהיינו, לקיים שתי מערכות-זיון אדירות מקבילות: — זו ה"חדשה-שבחדישה", זו ה"מקובלת". ברם, לא אעמוד כאן על המושג "בטחון" במובנו-הרחב-ביותר — זה הנכנס גם לשטח החברתי, ההתיישבותי, הכלכלי, המוסרי; כי כל אלה ברורים לנו. וכן לא אגע בסינית חומר הנפץ הגרעיני — שהרי ממילא איננו בדינו. אגע כאן במספר שאלות שמקמן בשטח הבטחוני ה"צר" יותר.

"המצב הקיים" של כוחותינו, כולל הגילויים הרבים של שיתוף-פעולה ותואום שהיא מחייב — לא הוא שצריך לשמש נקודת-מוצא להתוית דרך "מכאן והלאה". נקודת-המוצא צריכה להיות האפקט שאנו צריכים ליצור בקרב, אותן תוצאות של הפעלת כוחנו על האויב הנדרשית כדי שנוכל להשיג בפועל את המטרה. הוה-אומר — כפי שיכולים כולנו להבין על-דלקה — כוח גמיש ו"רב-מטרתני". הדבר מחייב; והרי הוא גם מצריך, כפי שכבר ציינו לעיל, גיון ומבנה שיהלמו את צרכי ההתמודדות — כלומר, ארגון ומבנה כאלה שיאפשרו שגישה מלאה ותכליתית על כל העוצבות והחילות; ובסופו-של-דבר — גם על הזרועות. את זאת מחייבים, בצד צרכי הלחימה הישירים, גם גורמים אחרים: — כגון ההכרח — והקושי — לקיים, במסגרת מגבלות התקציב, כוח באופן כזה שיושג ביטוי מירבי של כוח ריאלי לכל פרומה שהושקעה בצבא.

מי שבא לסקור את "משפחות" אמצעי-הלחימה, ואמצעי-הנגד, השייכים שנתגבשו בתקופת האחרונה, וכן את אמצעי-התובלה למיניהם, יראה עד-מהרה שאין עתה "משפחה" אחת שאפשר לראותה כמשפחה (כגילוייה-הנשק) ה"אוניברסלית", הכלל-מטרתית שהיא משמשת גורם-היחיד לגילוייה-הנשק בתקופה הנתונה — כפי שהיו, למשל, הרובה והמקלע במסגרת-הקליטם הראשית או הטנק והמטוס (בהוותם מעין "דו-גורם" משולב) במלחמת-העולם השנייה, כאשר בלטה

העובדה כי הם ששלטו א בשדה-הקרב מחייבים השונים; או, בשפה המק הדרוש. ואין די בכך כי ממשי ודינמי למגמה זו ביבשה כי אם גם באו ב"גדולות", כגון לגבי ה ב"קטנות", החיוניות כ כבזוקה וכמקלע, או תת ביותר הן של כל משט כנגדן — ונמצא כי א ה"נגדיים", כנ"ל, יש ע ברור כבר כיום בארגון הכוחות ובאורו הייליים — ורבי-מטרר שבעבר, עתידות אולי בדרגיה-הפיקוד השונים "יבשה", "אוויר" ו"ים" ככ"א מצורות-לוחמה לפנות מקומן לעוצבה

יותר מבכל ה כוירת-קרבות; והמט נובעת גם עליונות ע האוירי של האויב — עם המערכות האחרות תחסרנה ממילא אות יבקיעת מעשיו.

מעצם הכיוון כפני כוח-האדם — היריב. אלה הם הע היתה-בנמצא מצביי כיה, ושל ציוד-הלח

שאלת הפיק — כרור שמחייבת תכופת שירותו. ג ביותר על תוצאות ה"נשאי-מנהלה" — ה"בקר-הלוגיסטי" של "המנוע", בא

העובדה כי הם ששלטו או בשדה הקרב. בעצם, ההיפך הוא עתה הנכון. סוגייהמטרות המופיעים בשדה הקרב מחייבים עכשיו שוירה "בין-משפחתית", השתזרות-גומלין, של כל כלי-הנשק השונים; או, בשפה המקובלת — שיתוף-פעולה בין-חילי ובין-זרועי; כי אחרת לא יושג האפקט הדרוש. ואין די בכך כי נדבר על תלות בין-חילית ובין-זרועית. עתה הכרחי ביטוי הרבה יותר ממשו ודינמי למגמה זו. מציאות שדה-הקרב — והמדובר הוא בשדה-קרב המשתרע לא רק ביבשה כי אם גם באויר ובים — מחייבת, בעצם, כוח אחד. וודאי שדבר זה נכון לא רק ב"גדולות", כגון לגבי השיתוף וההתלכדות בין כוחות אויר ויבשה — כי אם לא פחות מזה אף ב"קטנות", החיוניות כל-כך, שברמה הטקטית: — לגבי השתלבות-הגומלין בין סוגי-כלים כבזוקה וכמקלע, או תת-מקלע, למשל. תופעה כללית זאת נובעת, כמובן, מן הצמיחה האקטיבית ביותר הן של כל משפחות כלי-הנשק השונות, והן של משפחות אנוצעי-הנגד אותם מפתחים כנגדן — ונמצא כי את כל סוגי הפעולה-הלוחמת בשדה-הקרב, הן הסוגים ה"ראשוניים" והן ה"נגדיים", כנ"ל, יש עתה הכרח להפעיל תוך שילוב מהודק-ביותר.

ברור כבר כיום, להוגים בסוגיות המבנה-הלוחם של צבאות, שהחלוקה הזרועית והחילית בארגון הכוחות ובאורחי-הפעלתם עתידה לפנות את מקומה לארגון והפעלה על-זרועיים ועל-חיליים — ורב-מטרתיים — של כוחות-משנה "מעורבים". במקום סוגי העוצבות והיחידות שבעבר, עתידות אולי להופיע "קבוצה מבצעית" ו"קבוצה מסייעת-מנהלית" — כשהן כפופות, בדרגיה-הפיקוד השונים, למפקדה אחת. אף החלוקה המקובלת של הלחימה — לפי הסימן של "יבשה", "אויר" ו"ים" — הנה כבר, בעצם, מאחורינו: כולם שותפים עמה, במידה זו או אחרת, בכ"א מצורות-לוחמה אלו. ואף העוצבה ה"רגלית" מזה והעוצבה ה"משוריית" מזה — עתידות לפנות מקומן לעוצבה הכל-חילית, והרב-מטרתית.

★

יותר מבכל התקופות הקודמות, הכוח האוירי הוא עתה המפתח לכל התמודדות עתידה בירת-קרבות; והמטרה הראשונה חייבת להוסיף-ולהיות שליטה באויר, שכן מהשליטה באויר נובעת גם עליונות על היבשה והים. דבר זה מחייב כל צד-לוחם לפעול להשמדת עיקר הכוח-האוירי של האויב — וזאת לא כ"שלב" בהתמודדות, אלא כפעולה ביוזמנית, המתבצעת בד-בבד עם המערכות האחרות, שתתנהלנה על היבשה ובים. והרי גם זה ברור: — ללא שליטה באויר — תחסרנה ממילא אותן ידיעות טקטיות ואסטרטגיות חיוניות שעליהן נשען כל מפקד בחישוביו יקביעת מעשיו.

★

מעצם הכיוון בפיתוחם של אמצעי-הלחימה, אשר הוצג כאן, מהדרישות שמעמידים עתה בפני כוח-האדם — אפשר ממילא לראות איזהו השטח שבו יש לבקש ליצור עליונות על פני היריב. אלה הם השטחים של מהירות, ושל הגדלת אפקט-האש — באויר, ביבשה ובים. ואם תהיה-בנמצא מצביאות מתאימה, שתדע לנצל סגולות מחשבתיות-רוחניות וטכניות של כוח-אדם מזה, ושל ציוד-הלחימה מזה — יושג היתרון הנדרש הזה על-פני היריב.

★

שאלת הפיקוד — אם לא לראותה כדבר מובן מאליה, אלא כענין הטעון תשומת-לב מיוחדת — כרור שמחייבת עתה העמדת דרישות מעשיות חריפות בפני המפקד, בעת חינוכו ותוך-כדי הקופת שירותו. גם במצב-דברים שבו ניצול כושרו של המנוע הופך לגורם מן המשפיעים-ביותר על תוצאות הקרב, וכשבגלל חשיבות חיונית זו של הפעלתו רב הוא הדגש הניתן כעת לנושאי-מנהלה — אסור לנו לשכוח שהמפתח לניצול שנים אלה (היכולת-המנועית הרבה — והמערך-הלוגיסטי המטופח) הוא בכ"ז המפקד; וזאת — לאורך צינור-הפיקוד כולו. גידול ערכו של "המנוע", באספקט הרחב ביותר של גורם זה, וצמיחתו של גורם המנהלה וסוגיותיו — לא

וח, תחילה, של המבצעת; ויחד הם גורמים אשר ל שניעשה הציוד

ביותר — גורם הרי לא איכות תר או משוכלל-

פתרונו — אין י הכרחי שתהיה באופן שהמחשב זשגת העליונות. ת: מלוא-אפקט- ד הן בהשקעות- לתו תרוכו יותר נראיה-הארגונית

הבעיה. מצבים ות, מראים לנו יתי-סלקטיביים" חימה מקובלים. אלה בצד אלה: וזו ה"מקובלת". נכנס גם לשטח בסוגית חומר- בשטח הבטחוני

ותיאום שהוא נהמוצא צריכה זאויב הנדרשות ין על-ינקלה — ל, ארגון ומבנה ולאה ותכליתית ים, בצד צרכי- וסגרת מגבלות- קעה בצבא.

תגבשו בתקופה " אחת שאפשר זת גורם-היסוד נולם הראשונה, כאשר בלטה

אכן בסו
שמדובר בהתנג
המסקנה
שאיכות הכוח
לישם את עצמ

ה"מדיד
דרך, או דרכ
והתביעות הג
את הצבאות ל
צורה הולמת,
אלה.

את ה
לראות אך ו
כספיות ומש
ציוד; וזאת
בדיוק, אלא
והניסוי (ות
על ציוד דומ
הציוד תחיל
זירת-המלחמ
שיהיה בשי
הקרב העת
לאח
למצבי-לחי
הפיקוד ולו
המוראל וכ

רק שאסור כי יבואו על-חשבון מעמדו ואיכותו של הפיקוד שבכל דרג, אלא נהפוך הוא: — במציאות מציגים לפנינו שני שטחים אלה בעיה קשה ותפקיד חיוני של פיתוח כושר-המנהיגות, ו"טכניקה-של-פיקוד" טובה-יותר מזו המצויה-כיום, אשר יהלמו יותר את תנאי-הקרב החזויים — באויר, ביבשה ובים. שכן באיכות הפיקוד טמון יתרון לא-ישוער, שאותו יש לטפח ולקיים מעל-לכל.

*

אסור כאן להתעלם משיעור חדש-ישן: — באם ננסה להשוות את ההשפעה ה"תוצאתית" של המבצעים בדרג האסטרטגי — שהיא השגת יתרון על ידי האופן הנכון של הבאת-גייסות, וחישובי תנועה ואספקה — להשפעה ה"תוצאתית" של מבצעים בדרג הטקטי — שהיא השגת הכרעה על ידי אפקט מירבי של ניידות-שריון ומחץ-אש ("תנועה ואש") — ניוכח בכך שעל כפות-המאזנים של השואה כזו תהיה שקולה-יותר, בערכה והשיבותה, זו של הדרג הטקטי; כי בו, בסופו-של-דבר, תלויות תוצאות ההתמודדות.

*

קל, לכאורה, למצוא פתרון לבעיות תכונתו של צבא לקראת מבחני-מלחמה אפשריים על ידי השואת סדר-הכוחות שלו לסדר-הכוחות של האויב. וכן דבר קל הוא לבנות כוח מסוים באופן שיהיה מותאם להגנה; וכוח שני — להתקפה; שהרי במלחמה שלב-ההתקפה ושלב-ההגנה מתחלפים ביניהם. אולם נסיונות-פתרון כאלה, האומרים "כוח-להגנה — לחוד; וכוח- להתקפה — לחוד" — אינם אלא תיאורטיים, היות והם מתעלמים מכמה דברים. סך-הכל כמותי של יחידות — אין בו עדיין פתרון, למשל, לשאלת כוח-התמרון; כשם שאין פתרון כזה גם בעצם הנוהג של בנית הכוחות להגנה-לחוד או להתקפה-לחוד. הנאחזים בנסיונות-פתרון מהסוגים האמורים — לא זו בלבד שהם מתעלמים מהעובדה כי את צרכיו של כל כוח-צבאי יש להשיג במסגרת כספית-תקציבית מסוימת, אלא הם מתעלמים גם מהעובדה, החשובה לא-פחות, כי בכמות בלבד אינה טמונה עדיין הודאות לנצחון. אם ישנה ודאות כזו, הרי היא צפונה בשילוב כל גורמי-הכוח — המוראלי, הפוליטי, הכלכלי, החברתי, ה"גיאוגרפי" וכל האחרים — וכמובן, שילוב מרחיק-לכת של כל סוגי הכוח-הצבאי — כדי שאפשר יהיה, בעזרת שיטת-הפעלה נכונה, להשיג עליונות כלפי האויב, ולקיימה.

*

כפי שכבר צוין, תוצאות הפעלת כוחותינו מוצאות את ביטוין המכריע בדרג הטקטי. מכאן, שנקודת-המוצא להערכת כוח, להערכת יכולתו לבצע משימות, היא יחסי-הכוחות בנוגע- קרב עם האויב. במידה רבה משפיעים על יחסי-הכוחות במגע-הקרב הגורמים של מהירות הפיקוד-הנמוך, היכולת להשיג עליונות בקרב-האש, והכוח לבצע את הלחימה בקצב עדיף. זהו דבר שאפשר לראותו בבהירות; כי, למשל, כאשר גדוד פועל בהיערכות ב"שתים קדימה" — הרי למעשה יוצרות את המגע לכל היותר ארבע המחלקות הקדמיות, ואותה אש-מסייעת שהוקצאה לגורתן.

מכאן, שלא על דרך הכמות דרכנו. לפנינו דרך אחת — והיא דרך האיכות, הנובעת משילוב כל גורמי הכוח — כגון, רוח רמה, מנהיגות-מלפנים, מהירות, פשטות — שכן אפקט-הכוח עומד ביחס ישר לגורמים אלה, ולעוד מספר גורמים אחרים שלא מניתים כאן. השגת התפתחותו המלאה של אפקט-האש, מחץ-השריון, הניידות-המוטורית והגמישות של כוחות — ותביעה אחרונה זאת כוללת את כל הזרועות של הכוח-המזוין — מחייבת וכפי שכבר צוין) וכוונת-נוחשבה כזו, אך גם אוגון כזה של הכוחות, וטכניקה כזו של קרב, אינו יאפשרו בכל שעת-צורך, לפזר את הכוחות, ולהניעם ולרכוסם-שוב, בצותי-קרב אופטימליים באופן שיושג אפקט מכריע על המטרה.

אכן בסופו של דבר, המפתח ליכולת לבצע כל אלה טמון באיכות הפיקוד-הנמוך, במידה שמדובר בהתנגשויות הטקטיות הישירות — וברמת מצביאות-גבוהה, לגבי הדרג הגבוה. המסקנה מהנחת-מפתח זאת היא, שוב, אותה מסקנה עצמה שכבר צוינה לעיל: — שאיכות הכוח נובעת מצורת שילובם הנאות של כל גורמי-הכוח — והיא תוצאה של היכולת לישם את עצמת-האש במקום ובזמן הנחוצים וההולמים.

*

ה"מדידים", שלפיהם ניתן לקבוע את רמת-איכותו של כוח-צבאי, נובעים ממילא מאותה דרך, או דרכים, שהפעולה לפיהם היא המאפשרת בתקופתנו את השגת העליונות. הצרכים והתביעות הגלומים ב"מדידים" אלה מחריפים-והולכים עתה במידה כזו שהם מחייבים כיום את הצבאות לגישה ארגונית ומבצעית חדשה ביחס לניהול-קרב — גישה, שיהיה בה כדי לאפשר צורה הולמת, גמישה ודינמית של שילובי גורמי-כוח — ולא רק "סכום" כמותי של גורמים אלה.

את הקשיים שבלוחמה עתידה — שהם ה"מפתח לכאות" — אפשר, בגלל אופיים וטיבם, לראות אך ורק במונחים ומושגים איכותיים; אלא שכמובן, ישנה להם גם משמעות ובחינה כספיות ומשמעות ובחינה ארגונית. כך, קשה לבצע קפיצות נחשונות בהערכת איכותו של ציוד; וזאת לא רק מבחינת התנאים של התמודדות צפויה עם האויב, שקשה לשערם-מראש בדיוק, אלא גם שעה שנחוצה להעריך בצורה מציאותית, את היחס-הצפוי שבין משכי הפיתוח-והניסוי (ותהליך-הייצור) — לבין משכי הזמן שבהם יהיה עדיין לאיכות-טכנית מסוימת יתרון על ציוד דומה אצל הצד השני — ולקבוע לפי זה את כדאיות השקעות-היסוד וההשקעות בפיתוח הציוד תחילה, ובקליטתו, לאחר-מכן. לא פחות מזה קשה גם התפקיד לראות-מראש את תנאי וירת-המלחמה; וכן — להכשיר את הלוחם, שיהיה בשיא-יכולתו — ולבנות את הארגון, באופן שיהיה בשיא-גמישותו מבחינת יתרונותיו — ודוקא לאותה עת בה ידרש הדבר — במגע-הקרב העתיד.

לאחר-הכל וככלות-הכל, בתוך גורמים איכותיים אלה, השזורים בכל התחזית האחראית למצבי-לחימה ואמצעי-לחימה — תופש עלי-כן, כאמור, מקום ראשון-במעלה הצורך לחשל את הפיקוד ולהכשיר את החייל ואת החיל; כדי שגורם מכריע זה במלחמה — שביסודו הוא גורם המוראל וכוח-האדם — ימצא בשעת-המבחן את מלוא ביטויו ויישקל במלוא-משקלו.

הפוך הוא: —
"המנהיגות,
הקרב החזויים
לשפה ולקיים

ה...תוצאתית
הבאת-גייסות,
— יהיא השגת
לכח בכך שעל
ה...הטקטי; כי

ה...אפשריים על
נת כוח מסוים
התקפה ושלבי
- להוד; וכוח-
סך-הכל כמותי
פתרון כזה גם
פתרון מהסוגים
באי יש להשיג
לא-פחות, כי
צפונה בשילוב
ים — וכמובן,
שיטת-הפעלה

בדרג הטקטי.
הכוחות במגע-
ם של מהירות
קצב עדיף. זהו
ים קדימה" —
וייעת שהוקצאה

איכות, הנובעת
שטות — שכן
זניתים כאן.

רית והגמישות
- מחייבת (כפי
של קרב, אשר
ב אופטימלים,

